

להסתפר בר"ח אייר שחל בערב שבת למי שנוהג אבילות מפסח עד ל"ג בעומר

- א] מצד ימי העומר, שהחמירו שלא להסתפר.
ב] מצד צוואת ר' יהודה החסיד, שלא להסתפר בר"ח בכל ימות השנה.
מ"ב (סי' ר"ס ס"ק ז') – "יש מקומות שאין מגלחין ואין נוטלין צפורנים בר"ח אפילו חל ביום עש"ק כי כן צוה ר"י חסיד".
ג] להסתפר ביום ה' אחר חצות - למי שחושש לר' יהודה החסיד.

א] מצד ימי העומר, שהחמירו שלא להסתפר.

א. מיקל.

1. שכנה"ג (סי' תצ"ג הגב"י ס"ק ד') – "אם חל ר"ח אייר בשבת, נושאים בו אפילו לנוהגים בו איסור בחל בחול. ב"ח בשם הגהות מנהגים [שם, אות לו]. ובודאי דנושאים בו דקאמר ביום ששי שלפניו, דביום שבת עצמו אסור לכנוס, כמ"ש הרמב"ם [אישות פ"י הי"ד] והרא"ש [כתובות פ"א סי' ג'] ורבנו בעל הטורים באבן העזר סימן ס"ד סעיף ה'. ויראה שה"ה להסתפר".
2. עולת שבת (סי' תצ"ג סוף ס"ק א') – "ובכנסת הגדולה מהדורא בתרא [הגהות ב"י אות ה] מתיר גם להסתפר עי"ש".
3. עי' פ"ח (סי' תצ"ג על סעי' ג').
4. גר"ז (סי' תצ"ג סעי' ח') – "אף להנהיגין איסור גם עד ר"ח אייר מכל מקום אם חל בשבת כיון שיש כאן תוספת שמחה שבת ור"ח יש להתיר להסתפר בערב שבת מפני כבוד השבת וגם לישא אשה בו ביום כיון שעיקר סעודת הנשואין יהיה בשבת וראש חודש".
5. קיצור שו"ע (סי' ק"כ סעי' ו') – "אך כשחל ראש חדש אייר בשבת, דיש בו שתי קדושות, קדושת שבת וקדושת ראש חדש אז מתירין לישא וכן להסתפר בערב שבת".
6. נזר ישראל (סי' ס"א סעי' ח') – "אף להנהיגין איסור להסתפר גם עד ר"ח אייר מ"מ אם ר"ח בשבת כיון שיש כאן תוספת שמחת שבת ור"ח יש להתיר להסתפר בע"ש מפני כבוד שבת".
7. מ"ב (סי' תצ"ג ס"ק ה') – "ואף להנהיגין איסור גם עד ר"ח אייר מ"מ אם חל ר"ח בשבת כיון שיש כאן תוספת שמחה שבת ור"ח יש להתיר להסתפר בע"ש מפני כבוד השבת וגם לישא אשה בו ביום כיון שעיקר הסעודה יהיה בשבת ור"ח".
8. הל' פסח (הגר"ש איידר זצ"ל עמ' של"ג).
9. שבט הלוי (מבית לוי ניסן עמ' ע"ו, קיצור הל' פסח סי' ז' פרק ד' אות י"ב [עמ' קכ"ב], שערי ימי הפסח שער י"א פרק ד' אות י"ב) – לישנו מובא לקמן.
10. קובץ הלכות (ספה"ע פרק ח' סעי' ט', הע' י"ב) – "כשחל ראש חודש אייר בשבת, אפילו הנוהגים איסור מפסח עד ל"ג בעומר מותרים להסתפר בערב שבת לכבוד השבת. [שהדבר פשוט דריקודין ומחולות וה"ה תזמורת אסור בערב שבת, דכל מה שהתירו היינו מצד שבת שהוא ר"ח ולכבוד אותו שבת שהוא ר"ח [וגם נשואין לא התירו אלא משום שעיקר סעודת הנשואין יהיה בשבת ור"ח], אבל ריקודין ומחולות בערב שבת לא שייכי כלל לשבת שהוא ר"ח ולכן פשוט שאין היתר לזה".

ב. מחמיר.

1. בית דוד (משאלוניקי, סי' רפ"א) – "הרב שכ"ה ... ומטעם זה לא התרנו להם להסתפר באם נהגו איסור תספורת עד ל"ג משום דלא שייך בתספורת טעמא דכבר התחילו בנשואין דלא שייך טעם זה אלא לעשיית הנשואין, אבל לתספורת לא שייך דאין התספורת צורך הנשואין".
2. אבן ישראל (ח"ט סי' ס"ג על סי' תצ"ג סעי' א' [ריש עמ' ק"ז], על המ"ב שם אות א', עי' הליכות אבן ישראל מועדים ח"א עמ' רי"ג אות ד') – "עיין באר היטב דיש מי שחולק, וכן מסתבר".

ג. מראי מקומות – ברכי יוסף (סי' תצ"ג ס"ק י').

1. חק יעקב (ס"ק ב') – "וכתב במנהגים [הגהות מנהגים, מנהגי פסח אות לו] וב"ח [שם] והסכמת האחרונים דאם חל ראש חדש אייר בשבת שמותר לישא, אף למנהגיני שאוסרין הכל קודם ראש חדש. וגיסי הרב [אליהו זוטא ס"ק ה] כתב ששמע ממו"ח זקינו הגאון זצ"ל שהנהיג פה פראג לאסור בנשואין, וכן שלא להסתפר בראש חדש, רק בל"ג בעומר וערב עצרת דוקא, עכ"ל. וכל מקום ומקום יתפוס כפי מנהגו, ובספק אין להחמיר באבילות ישנה דקילא, והוא רק מצד המנהג".
2. ביעב אומר (מעין אומר ח"ג פרק ג' סי' ל', עי' סי' ל"ד) – "שאלה: האם מותר בימי העומר להסתפר בראש חודש שחל ביום ששי, מכיוון שיש כאן שני צירופים להקל, שהוי ערב שבת ור"ח יחדיו. תשובה: דעת מרן לאסור והרדב"ז מיקל, ואני לא מוחה במי שמתפר".
3. חוט שני (שיעורי שלמי תודה תפילה וענינים עמ' ק"ל אות קמ"ט) – "וכ' המ"ב (סי' תצ"ג ס"ק ה') דאף להנהיגין איסור גם עד ר"ח אייר מ"מ אם חל ר"ח אייר בשבת יש להתיר להסתפר בע"ש כיון שיש כאן תוספת שמחה בשבת ור"ח ויש בזה כבוד שבת. ונראה

דכוונת המ"ב, דווקא להסתפר ביום דיש בזה כבר מקצת היום ככולו אבל בליל יום שישי אסור להסתפר, והסכים לזה הגרנ"ק. [ועי' כע"ז במ"ב שם סק"י לענין ל"ג בעומר].

4. ילקוט יוסף (מכתב כ"ח ניסן תש"פ) – "מי שלא הספיק להסתפר לפני חג הפסח מחמת הקשיים שנגרמו ממגיפת הקורונה, ושערו מגודל, יכול להקל ולהסתפר כשיתאפשר לו להסתפר ע"פ הוראות משרד הבריאות. ועדיף שיתפר ביום שישי ר"ח אייר, לכבוד ראש חודש ושבט. [ולגבי גילוח וסידור הזקן שבד"כ כל אחד מגלח ומסדר בעצמו, קשה להקל יותר משאר שנים, וגם בשאר שנים המיקל בזה יש לו ע"מ שיסמוך, אבל הכל נהגו להחמיר בזה]. [דהוי אונס הידוע לרבים, ובב"י סי' תקלא ס"ג מבואר דהחומרא בחוה"מ הוא מחמת שאינו ידוע לרבים. וכ"מ במשנ"ב סק"ה. וכיון שבחוה"מ מקילין, מותר גם בספיה"ע, וכמ"ש מרן בחזו"ע יו"ט (עמ' רסב). ולכל הפחות בר"ח, ובצירוף שיטת הרדב"ז, ובפרט בשנה זו שר"ח חל בשבת, וכמ"ש המשנ"ב בסי' תצג ס"ק ה. ועי' בילקו"י הל' ספירת העומר מהדו' תשע"ט עמ' תג והלאה. ויש לצרף דעת הסוברים דהוי חציצה בתפילין (וכמ"ש"כ בילקו"י סי' כז סי"ב), ובפרט כעת שמגדל שער בע"כ י"ל דהוי בגדר דבר מקפיד עליו שחוצץ, בשונה מאבלות שרוצה להתאבל ולנהוג מנהגי אבלות. ומהיות טוב שאחר שיתפר יקפיד שלא להסתפר עד ערב שבוועות, כיון שהוא בנקל"].

5. תשובות ישראל (ח"ה עמ' שפ"א סוף אות ס"ד) – "ונראה עוד לדון שכל ההיתר אם באמת מתכוין להסתפר או להתגלח לכבוד שבת ור"ח, אבל אם אין לו כוונה לכבוד השבת אלא שיש לו הזדמנות לנצל את ההיתר לגלח זקנו שכבר מציק לו שלא גילחו מפסח, דלכא' יהיה אסור, וע"ז נאמר ויראת מאלקיך אם מתכוין לכבוד שבת ור"ח באמת".

ב] מצד צוואת ר' יהודה החסיד, שלא להסתפר בר"ח בכל ימות השנה.

א. מותר גם לצוואת רב יהודה החסיד, כיון שא"א להסתפר בימים שלפניו.

1. אג"מ (או"ח ח"ו סוף סי' ל"ו, לתורה והוראה ח"ב עמ' כ', ח"י עמ' י"ד סוף אות ז', שמעתא דמשה סי' תצ"ג אות י"ד, מסורת משה ח"ג עמ' קמ"ב אות רפ"ו) – "ואין בר"ח אייר שחל בע"ש ובשבת שום איסור לאותן שזוהרים בצוואת ר' יהודה החסיד שלא להסתפר בר"ח אף לכבוד שבת, דבכה"ג מודים דמסתפרים כיון שלא היה יכול להסתפר מקודם לפי מנהגו".
2. אמת ליעקב (סי' ר"ס, הע' רס"ב, עי' במחיצת רבינו עמ' קמ"ג) – "ר"ח אייר לעולם הוא ב' ימים וא"א שיהיו ז' וא' וע"כ שהם ו' וז' ואיך יגלח בר"ח, וע"כ מכיון דא"א לגלח ביום ה' מותר לו לגלח בר"ח מכיון שהוא לכבוד שבת, ודו"ק".

ב. מחמיר, אא"כ דלא חייש לצוואת רב יהודה החסיד.

1. שכנה"ג (סי' תצ"ג הגב"י ס"ק ה') – "וכן נוהגים רוב העולם להסתפר בר"ח אייר עצמו, ואין חוששין לצוואת ר"י החסיד".
2. חת"ס (שו"ת או"ח סי' קנ"ח ד"ה ומה) – "וכ' בשכנה"ג [סי' תקנ"א הגב"י אות כ'] שמי שאינו אוכל בשר בימים אלו מותר בר"ח אב שהרי אשכנזים מסתפרים בר"ח אייר, א"כ יש בזה ג"כ קצת קולא למאן דלא חייש לצוואת ר"י חסיד ומסתפר בר"ח".
3. שלמת חיים (סי' שכ"ד, א"נ או"ח סי' ד"ש) – "בהא דהובא בסימן תצ"ג דאם חל ר"ח אייר בשבת שרי להסתפר לכו"ע, ע"כ. וק"ל, דהרי ר"ח אייר ב' ימים, ונמצא דגם עש"ק הוי ר"ח, ולא נזכר דע"פ צוואת רבי יהודה חסיד המובא בסימן ר"ס אין להסתפר בר"ח, וליכא למימר דהכוונה אם חל ב' ימים ר"ח ש"ק ויום א' - דהרי זה אי אפשר ע"פ החשבון לא בד"ו פסח. תשובה: שם לא נזכר אלא דיש מקומות שאין מסתפרין, וממילא מבואר דיש מקומות שאין חוששין לזה, ולאותן מקומות נצרכה".
- א אמנם עי' קיצור שו"ע (סי' ע"ב סעי' י"ד, סי' ק"כ סעי' ו' [לשונו מובא לעיל]).
4. יוסף אומץ (סי' ל"ז אות ד', סי' מ' אות ב').
5. שבעים תמרים (על צוואת רי"ח סוף אות נ"ו) – "ומצאתי בתשו' חת"ס ... דזה למאן דלא חייש. אמנם במדנתינו קיימו וקבלו עליהם ככל הכתוב כאן בהצוואה, וכל הפוסקים האחרונים הביאו דבריו, על כן אין לנו לשנות אם לא בהנך גווני דכתיבנא דיש לצדד להיתר".
6. שבט הלוי (מבית לוי ניסן עמ' ע"ו, קיצור הל' פסח סי' ז' פרק ד' אות י"ב [עמ' קכ"ב], שערי ימי הפסח שער י"א פרק ד' אות י"ב) - לשונו מובא לקמן.
7. חוט שני (שיעורי שלמי תודה תפילה וענינים עמ' ק"ל אות קמ"ט) – "ואם חל ר"ח אייר בע"ש אסור להסתפר ולגזוז צפורניים וכמ"ש המ"ב בסי' ס' סק"ז בשם צוואת ר' יהודה החסיד דאפי' חל ר"ח בעש"ק לא יסתפר ולא יגזוז ציפורניים, והסכים לזה הגרנ"ק".
8. נטעי גבריאל (פסח ח"ג פרק מ"ט הע' י"ט) – "וראה גם בשו"ת ח"ס סי' קנ"ח שהביא שהאשכנזים מסתפרים בר"ח אייר למאן דלא חיישי לצוואת ריה"ח. ועי' במועד לכל חי סי' ו' ס"ג שאין להסתפר בר"ח משום צוואת ריה"ח ואם ערב שבת ר"ח יש מקום להקל עיי"ש, אכן המנהג שאין להסתפר כלל וכמ"ש בשנות חיים (נאה) סי' י"ט סק"ט. ובשם הגר"ם פיינשטיין ראיתי שאפי' לצוואת ריה"ח מותר להסתפר בר"ח אייר לפי שא"א להסתפר בימים שלפניו ע"כ, ואם קבלה הוא נקבל, ולמעשה קשה לומר סברות בצוואת ריה"ח".
9. קובץ פסקים ותשובות (ניסן עמ' קל"ו, אגרתא דחדוותא גליון כ"ז עמ' קי"ט) – "כשחל ר"ח אייר בשבת, אין להסתפר בעש"ק, לנוהגים לא להסתפר בר"ח".
10. הליכות שלמה (ספירת העומר פרק י"א הע' צ').
11. הגר"י ברקוביץ שליט"א - לשונו מובא לקמן.

ג. דעת הגריש"א זצ"ל.

1. הגריש"א זצ"ל (ישא יוסף או"ח ח"ג סי' קי"ח) – "והשיב, דמכיון שאין צוואת ר"י החסיד אוסרת מן הדין, לכן בכל ערב שבת, שיכול להסתפר ביום אחר הביא המ"ב צוואת ר"י החסיד, אבל כאן שהאפשרות להסתפר היא דווקא בר"ח (שהרי בימי הספירה אנו עוסקים) הביא המ"ב הדין ולא הזכיר צוואת ר"י החסיד ... דעת מרן רבינו זצוק"ל כהכרעת המ"ב דבע"ש ר"ח אייר יכול להסתפר".
2. הגריש"א זצ"ל (מסביב לשולחן מספר רל"ד, אשרי האיש או"ח ח"ג פרק ס"ה אות ג') – "מי שנוהג לא להסתפר בכל ראש חודש משום צוואת רבי יהודה החסיד המובא במ"ב (סי' ר"ס סק"ז), גם ביום שישי זה לא יסתפר. אך מי שאינו יודע אם נוהג כר"י החסיד, יכול להסתפר, והתבטא רבינו, 'זה לא דאורייתא'".
3. הגריש"א זצ"ל (באר ישראל פסח עמ' ר"א) – "ויש להעיר דבכל השנים בהם חל ר"ח אייר בשבת, חל יום ראשון דר"ח ביום ו' וא"כ כיון דנוהגים עפ"י צוואת ר"י החסיד לא להסתפר בר"ח, לא שייך למעשה הוראה של היתר תספורת בר"ח אייר שחל בשבת. ואמר מרן רבינו שליט"א [זצ"ל] דכוונת המ"ב לאלו שאין נוהגים צוואת ר"י החסיד זו. אמנם רבינו שליט"א [זצ"ל] מורה ובא למי שאין לו מנהג שישי לנהוג כצוואת ר"י החסיד".
4. הגריש"א זצ"ל (הל' חג בחג ספירת העומר פרק ז' הע' נ"א, הל' שבת בשבת פרק א' הע' ע"ג, עי' הל' חג בחג ר"ח פרק ו' סוף הע' ט"ז) – "דצוואת ריה"ח אינה מנהג קבוע וכל שלא נהג איסור בזה, אין חייב לקיימה דרבים נוהגים היתר, ואף הרדב"ז [בס' תרפ"ז] נהג היתר בזה. ולכן יכולים להסתפר בכה"ג בר"ח אייר בעצמו וכ"מ פשטות המ"ב שסתם להתיר בזה".

ד. למחמירים: אם יש עצה.

1. עי' לקמן.

ג. להסתפר ביום ה' [אחר חצות] - למי שחושש לר' יהודה החסיד.

א. מיקל.

1. שכנה"ג (סי' תצ"ג הגב"י ס"ק ה') – "ומיהו מי שנוהג שלא להסתפר בר"ח כשחל ביום ו', בהא ודאי מודינא שיכול להסתפר ביום שלפניו אחר חצות, וכן מי שנוהג שלא להסתפר בר"ח באיזה יום שיפול בו ר"ח, אם חל ביום א' יסתפר ביום ששי, וכל שכן שאם חל בשאר הימים שיכול להסתפר ביום שלפניו, וכן הוא מנהגי, וכן הוריתי הלכה למעשה".
2. זכור לאברהם (ח"ב מערכת ע' אות צ"ו, דף כ' ע"ב).
3. שולחן גבוה (סי' תצ"ג סוף ס"ק י"ב) – "... וכן הוריתי הלכה למעשה. שיירי שם וכן מנהגו ג"כ להסתפר ביום שלפני ר"ח אייר".
4. יוסף אומץ (סי' מ' אות ב') – "ולמאי דאתאן עלה אני בעניי שמעתי דהווי נהיגי רבנן קשישאי לזוהר שלא להסתפר בר"ח לקיים צוואת רי"ח. וכת"ר אם תאזהר נפשך לחוש לה הנה מה טוב. ולפי דברי הרדב"ז מצי מר להסתפר ערב ר"ח אייר שהוא ניסן ולכבוד ר"ח שהרי כתב שהוא מסתפר בכל חדש ניסן. ובזה יאחז צדיק דרכו להסתפר וגם צוואת רי"ח ז"ל ושלום למר ושלמה משנתו".
5. הו"ד בעיקרי דינים (או"ח סי' כ"א סוף אות ט') – "עיין להרב יוסף אומץ סי' מ' אות ב' דכתב דמאן דחש לצוואת הר"י החסיד שלא לגלח בשום ר"ח יגלח בערב ר"ח אייר ע"ש".
6. כה"ח (סי' תצ"ג ס"ק מ"ז).
7. שיח יצחק (סי' רכ"ט) – "נשאלתי היום האידך צריך לעשות, אם מוטב להתגלח היום באשר יום חמישי הוא, או להמתין למחר, ויש לחוש מאחר שר"ח הוא. והשבתי טוב להתגלח היום, מאחר דקיי"ל חמירא סכנתא מאיסורא, והאי דינא שלא לגלח שערות ראשו בחמישי רפאי הוא, כאשר דחהו המג"א [ריש סי' ר"ס], מב' מקומות, אם כי לכתחילה טוב יותר בערב שבת, מ"מ בנידון דידן בוודאי טוב יותר להתגלח היום מלמחר שהוא ר"ח, ונאסר מרבנו יודא החסיד ז"ל [בצוואתו אות מ"ח]. ובפתחי ספרים מצאתי ...".
8. אבני ישפה (ח"ז סי' ס"ט) – "שמי שחושש לקבלת רבי יהודה החסיד וחל ר"ח אייר ביום ששי ושבת, מותר לו להסתפר ביום חמישי אחר חצות".
9. הגר"י ברקוביץ שליט"א -

Those who keep R' Yehuda Hachasid's minhag not to cut hair on Rosh chodesh, may do so on Thursday this week. Those who don't keep the minhag may do so on Erev Shabbos.

ב. מחמיר.

1. עי' קהלות יעקב (בין פסח לשבועות פרק י' הע' ז') – "בשנת תשל"ה, שבה חלו ימי ר"ח אייר בימי ששי ושבת, לא התיר מרן הגר"י קניבסקי (שליט"א) [זצ"ל] להסתפר, משום צוואת רבי יהודה החסיד, כן שמעתי באותה שנה מבני הגר"ח קניבסקי שליט"א [זצ"ל]".
2. שבט הלוי (מבית לוי ניסן עמ' ע"ו הע' ד'), קיצור הל' פסח סי' ז' פרק ד' אות י"ב [עמ' קכ"ב], שערי ימי הפסח שער י"א פרק ד' אות י"ב) – "ולענין להסתפר שמעתי מהב"ד של הרב ואזנר שליט"א [זצ"ל] שכן מורה הרב שליט"א [זצ"ל] להקל בזה להסתפר ביום ששי עש"ק, אא"כ מי שנוהג כצוואת ר"י חסיד לא להסתפר בר"ח גם כשחל בע"ש. ומי שמחמיר כן כר"י חסיד אין לו היתר להסתפר כבר ביום חמישי, כי איסור תספורת בימי הספירה הוא יותר חמור מצוואת ר"י חסיד, ע"כ".
3. עי' הגר"ח זצ"ל (בין פסח לשבועות פרק י' הע' ז') - לשונו מובא לעיל.

- ע'י שונה הלכות (סי' תצ"ג דין ה') – "אם חל ר"ח אייר בשבת כיון שיש כאן תוספת שמחה של שבת ור"ח יש להתיר להסתפר בע"ש לכבוד שבת אף לאותן שנוהגין איסור עד ר"ח אייר (אך אם בע"ש הי' ג"כ ר"ח ע"ל סי' ר"ס דין ח').".
4. אגרתא דחזונו (גליון כ"ז עמ' קי"ט) – "וגם מה דכתב בכה"ס ס"ק מ"ז דלהחוששין לצוואה שרי להסתפר ביום ה' אחה"צ סתימת המשנ"ב וש"פ נראה דלא סברי הכי. ולכן נראה דאף דאיסור תספורת הוא רק ממנהגי הקדמונים, מ"מ יש להחמיר שלא להסתפר כלל כנ"ל".
5. תשובות ישראל (ח"ה עמ' ש"פ אות ס"ד) – "אין להקל בזה".

ג. מראי מקומות – הל' חג בחג (פרק ז' הע' נ"א, עמ' ס"ז).

ד מראי מקומות – ששכ"ה (פרק מ"ב הע' קע"ד), הר"ש פרידמן (מבקשי תורה גליון י"ט סי' רכ"ה), שמירת הגוף והנפש (סי' ס"ח), נטעי גבריאל (פסח ח"ג פרק מ"ט הע' י"ט), הר"א ברגר (זכור לאברהם שנת תשס"ב עמ' תרל"א), ראש חודש (פרק ט"ז סעי' י"א).

א. רדב"ז (סי' תרפ"ז) – "שאלת ממני על מה שנהגו להסתפר בראש חודש אייר אם הוא מנהג הגון או לא. תשובה אנא עבידנא עובדא בנפשאי ואני מסתפר כל חודש ניסן ור"ח אייר וכן נהגו רוב העולם והטעם כיון שהם אסורים בהספד ובתענית אין אבילות זה שהוא תלוי במנהג נוהג בהם וכן כתבו בשם התוספות ומה שכתוב בבית יוסף שמנהג זה הוא בטעות אינו נכון כלל דאפילו לדין שאין אנו נוהגין איסור התספורת אלא עד ל"ג לעומר מ"מ ר"ח אינו בכלל האיסור כיון שהוא אסור בהספד ובתענית שהרי עיקר איסור התספורת אינו מן הדין אלא ממנהג ואני ממנהג ומבטל מנהג בטעמא כל דהו. תו איכא טעמא דאיכא צער בגידול השיער למי שרגיל להסתפר ולא עדיף האי מנהגא ממצות עשה של סוכה דקי"ל מצטער פטור ובל"ג יום רבי טפי והאדם מצטער ובר מן דין אני ראיתי כמה קהלות שלא נהגו מנהג זה כלל ומסתפרים בכל שבוע כפי מנהגם לכבוד השבת וכיון שאין זה קבוע בכל ישראל אע"פ שאותו מנהג שנהגו להסתפר בר"ח אייר לא יהיה מנהג כלל נקיטנן כוותיה דהוי מנהג ממוצע ומינה לא תזוז".

ב. האם קיי"ל דמותר להסתפר או יש חיוב להסתפר.

1. סוכת חיים – "יש להסתפק האם זה חיוב להסתפר היכא דחל ר"ח בערב שבת, או רק היתר. ולכאורה ה' נראה דזה חיוב כיון בכבוד שבת ור"ח דוחים האיסור א"כ יש בו חיוב משום כבוד שבת להסתפר. והסכים לדברי הגר"ב הירשפעלד שליט"א. והשיב הגר"ב קוק שליט"א וז"ל, לכאורה צודק אתה בדבריך שזהו חיוב משום כבוד שבת, ובפרט כשנראה מנוול. אכן אם אינו מתגלח מחמת שחושש למנהג האריז"ל (המובא בשע"ת בסוף תצ"ג) שלא להסתפר כל ימי הספירה על פי סוד, או שחושש לצוות ריה"ח שלא להסתפר בראש חודש רשאי להחמיר, עכ"ל".